

Van visionair beleid tot concrete uitwerking

Hoe *De Drie Notenboomen* vorm geeft aan de visie
van de overheid en de wens van de samenleving

- Volwassenen met een verstandelijke beperking
- 118 huizen in Nederland

- Ouderen met geheugenproblemen
- 38 huizen in Nederland

- Zelfstandig (samen) wonen voor ouderen met een zorgvraag
- Opening 2017

- Zelfstandig wonen voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking
- Opening 2017

- Kleinschalig wonen voor dak- en thuislozen en drugverslaafden in de grote stad
- In ontwikkeling in Antwerpen

Inleiding

De zorg in Nederland kan je vergelijken met een landschap dat continu in beweging is. Daar waar de grote krachten zoals het klimaat bepalend zijn voor de koers, zijn de kleine natuurelementen aan zet om de concrete vormen vast te leggen. Behoud, aanpassing en vernieuwing tekenen de toekomst.

In dit plaatje vergelijken we de overheid graag met het klimaat. Wij zien onszelf als vormgevers van het uitzicht.

Ten opzichte van de ons omringde landen kunnen we het beleid in de zorg gerust visionair noemen: het speelt in op hedendaagse en toekomstige uitdagingen zoals het groeiende consumentengedrag, de vergrijzing, de toenemende kostprijs van de specialistische zorg, specialistische zorg, e-Health...

Kort en krachtig samengevat streeft het beleid van de overheid naar:

1. Een zorg die **betaalbaar** is voor iedere medemens die er om vraagt
2. Een zorg die **toegankelijk** is en niemand uitsluit
3. Een zorg die van **hoge kwaliteit** is en levert wat de zorgvrager ervan verwacht

Drie krachtige pijlers waarbij respect voor de mens centraal staan. Zet daarnaast de ambitie van *De Drie Notenboomen* om de zorg beter, leuker en goedkoper te maken, en we kunnen stellen dat we samen werk maken van een zorg die gericht is op de wensen en behoeften van het individu.

We illustreren het graag.

DE DRIE NOTENBOOMEN
VERNIEUWERS IN DE ZORG

Betaalbaarheid

Beleid van de overheid

1 januari 2015. De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) wordt officieel in vier stukken gehakt. De gevolgen van dit opknippen zijn duidelijk. Het leidt tot het verschuiven van verschillende verantwoordelijkheden naar de gemeenten en een meer gerichte besteding van overheidsgeld. Maar het leidt ook tot sterke bezuinigingen. Een uitdaging voor elke organisatie in de zorg: *kunnen we nog wel roeien met de riemen die we hebben?*

‘Een verantwoorde kostprijs voor zowel overheid als burger moet centraal staan in de zorg’

De opname van de 24-uurszorg in de Wet Langdurige Zorg (WLZ) gaat gepaard met een forse reductie van de budgetten die per persoon kunnen worden uitgegeven, wat in de ouderenzorg leidt tot het omvormen van de traditionele instellingen tot voorzieningen met 24-uurszorg, enkel voor de meest hulpbehoevende mensen met de zwaarste indicaties. Alleen hierdoor zijn er voldoende

financiële middelen om te kunnen blijven draaien.

Door dit laatste valt een hele populatie tussen wal en schip: de ouderen die net iets te goed zijn voor een verpleeghuis, maar het thuis ook niet redden zonder ondersteuning. Via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Zorgverzekeringswet (ZVW) kan zorg en ondersteuning worden gefinancierd, maar het onderschatte gevaar van eenzaamheid ligt op de loer.

Eenzaamheid is binnen onze maatschappij een miskend probleem, en ook hiervoor moeten structurele oplossingen worden gecreëerd binnen de mogelijkheden van de verschillende wetten. Het persoonsgebonden budget (PGB), dat binnen de WLZ nieuwe initiatieven doet verrijzen, staat beschreven in de ZVW. Zorgverzekeraars zijn echter terughoudend als op het op een praktische uitvoering ervan aankomt. Dit zorgt ervoor dat geldstromen die in theorie beschikbaar zijn, nog niet altijd gebruikt kunnen worden om alternatieve initiatieven te ondersteunen.

Onze uitwerking

Ondernemerschap als sleutel tot succes

De Thomashuizen en Herbergiers – beide voorzieningen waar de zorg PGB-gefinancierd is – hebben de bezuinigingen intens gevoeld. We hebben ze overleefd, omdat we door het ondernemerschap binnen onze organisatie in staat zijn om creatief te zijn en te manoeuvreren als dat nodig is.

Zo zijn we met onze vastgoedpartners – quasi allen woningcorporaties – rond de tafel gaan zitten hoe we tot een rendabele verhouding zorg/zorgvastgoed konden komen. Op die manier hebben we samen het financiële verschil in de Thomashuizen opgevangen door structureel van 8 naar 9 bewoners te gaan, en in de Herbergier van 15 naar 16.

Tevens werden er door verschillende zorgondernemers nieuwe initiatieven met o.a. dagbesteding opgezet, en zien we dat lokale ondernemersnetwerken worden aangesproken om diverse diensten en producten betaalbaar aangeleverd te krijgen.

Op die manier tonen we kristalhelder aan dat het ondernemerschap een uiterst sterke bouwsteen is voor de toekomst van de zorg en de perfecte motor achter de creativiteit die daarvoor nodig zal zijn.

Breken met het traditionele, richten op de essentie

De ZorgButler en Thomas Op Kamers zijn ons initiatief om mensen op te vangen die niet meer in de traditionele instellingen terecht kunnen. We richten ons op hen die nog zelfstandig kunnen wonen, maar wel een zeker zorgvraag nodig hebben. Bovendien doen we er met deze nieuwe formules alles aan om eenzaamheid te bestrijden, misschien wel de ergste ziekte van deze tijd.

En we slagen er in om dit alles voor een betaalbare prijs te doen. Meer nog: door het bundelen van energie kunnen we in elke ZorgButler een nachtdienst financieren met geld uit de thuisverpleging – en niet uit de WLZ.

Gerichte ondersteuning voor de mensen die het nodig hebben tegen een haalbare kostprijs. Het kan zeker indien de zorgverzekeraars de zorg via een persoonsgebonden budget kunnen/willen uitkeren.

Kostbaar geld, nuttig besteed

Door ons afwijkende organisatie-model ten opzichte van de traditionele zorg zijn we in staat om het kostbare zorggeld efficiënt in te zetten.

De kleinschaligheid maakt dat communicatielijnen zo kort mogelijk zijn; vele zaken die in grote instellingen onder controle worden gehouden door systemen en procedures, worden in onze zorgformules gewoon via het menselijk contact in de hand gehouden. Het zorgt ervoor dat op het vlak van overhead enkel tijd en geld wordt gependeed aan de meest cruciale zaken die een veilige zorg en een comfortabele woning garanderen. Bovendien moet er geen geld gestopt worden in dure technische systemen die het geheel van regeltjes en procedures moeten organiseren.

Binnen onze zorgformules zetten wij het beschikbare geld dus maximaal in voor de personen die het ook effectief komen spenderen in onze huizen: onze bewoners.

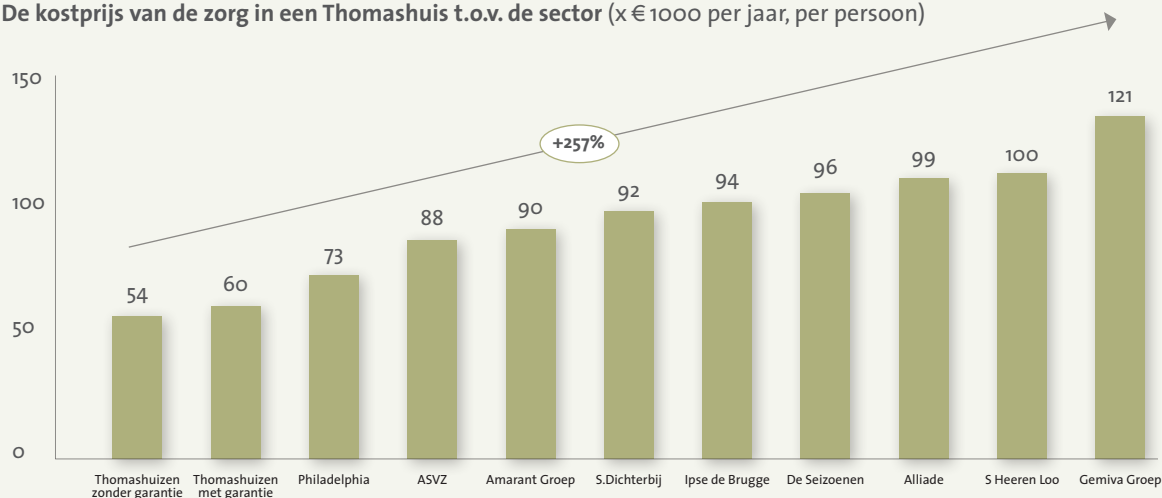
Deze minimale overhead zorgt er onder meer ook voor dat de kostprijs van de zorg lager ligt dan in de reguliere instellingen. Een stout statement, maar een vergelijking van de kostprijs op jaarbasis voor zowel *De*

Thomashuizen als De Herbergier bewijst ons gelijk. Zelfs voor bewoners met een budgetgarantie komen we er globaal gezien nog steeds goedkoper uit.

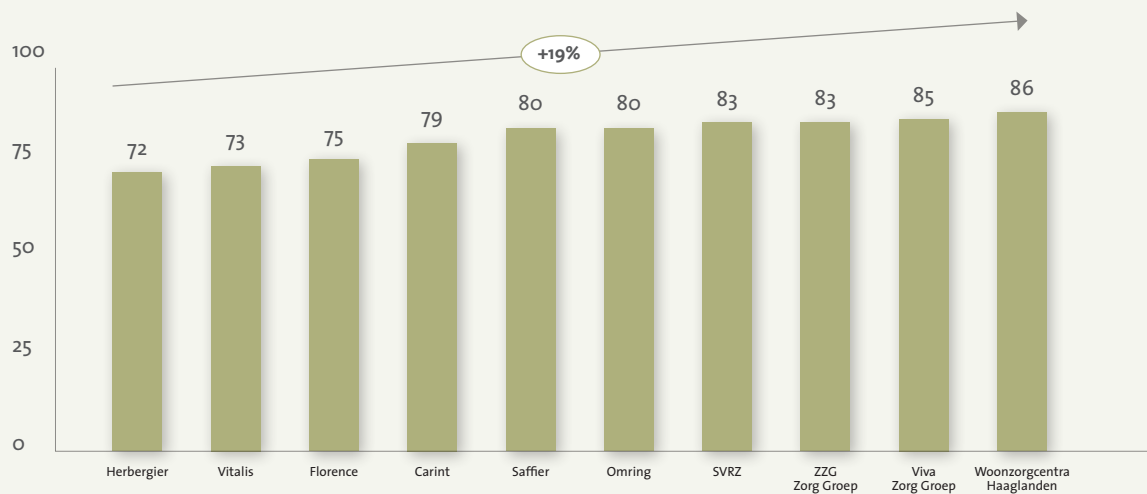
Ons verzoek: bescherm het PGB om creativiteit en flexibiliteit te kunnen behouden in de zorg, en om op die manier een betaalbare zorg te kunnen bieden.

De kostprijs van de zorg in een Thomashuis t.o.v. de sector (x € 1000 per jaar, per persoon)

De kostprijs van de zorg + wonen in een Herbergier t.o.v. de sector (x € 1000 per jaar, per persoon)

Toegankelijkheid

Beleid van de overheid

Een goede zorg moet bereikbaar zijn voor iedereen. Om hiertoe te komen is de opsplitsing van de AWBZ in de WLZ, de WMO, de ZVW en de Jeugdwet een interessante aanpak, mits het dicht en de hiaten zoals o.a. hiervoor beschreven.

Passend toewijzen, ook in de zorg?

Er is een conflict tussen de zorgwetten en de woningwet. De introductie van het passend toewijzen van corporatiewoningen per 1 januari 2016 zorgt ervoor dat zorgorganisaties die gebruiken maken van bijvoorbeeld woningcorporaties voor het zorgvastgoed, niet voor elke burger in elke setting een plaats kunnen bieden.

‘Niemand mag goede zorg ontzegd worden’

Keuzes moeten worden gemaakt om financiële draagkracht te kunnen hebben en een rendabele voorziening te kunnen exploiteren. Dit kan in kleinschalige voorzieningen zorgen voor het uitsluiten van

mensen met een beperkt inkomen, omdat de bedragen die zij maximaal voor de huur moeten neerleggen niet toereikend zijn voor een gezonde bedrijfsvoering.

Dit brengt vervolgens met zich mee dat nieuwe initiatieven voor mensen met lagere inkomens zullen moeten worden opgezet, waarbij het belang van volume zal opwegen ten opzichte van de kwaliteit, en we op een manier werken aan het armenhuis van de toekomst. Is dit waar we naartoe moeten gaan? Een gescheiden zorgaanbod voor de rijken en de armen?

Dit staat haaks op de visie en de filosofie van de overheid, waarbij juist net menselijkheid en respect hoog in het vaandel gedragen worden. Een duidelijke uitdaging voor de overheid om de principes van de woningwet te aligneren met de zorgwetten... Geen stigmatisering in de zorg!

Onze uitwerking

Toegankelijkheid is een duidelijk uitgangspunt voor alle zorgformules van De Drie Notenboomen. We werken er hard aan om de zorg te organiseren rond de mens en niet rond een controlerend systeem. Ongeacht de kleur van je huid, je persoonlijke verhaal, de omvang van je portemonnee, ... Je bent een mens, en als je zorg nodig hebt kijken wij waar je terecht kan.

Voor ons zorgvastgoed werken wij heel bewust met woningcorporaties, omdat zij net als ons een sociaal doel hebben. Dit zorgt er enerzijds voor dat wij geen panden hoeven te bezitten en nooit gegijzeld kunnen worden door ons eigen vastgoed. Anderzijds zorgt het ervoor dat je samen werk kan maken van een warm thuis met zorg aan een redelijke kostprijs.

De toegankelijkheid in *Thomashuizen*, *De ZorgButler* en *Thomas Op Kamers* is geen probleem. De woonkost valt binnen de normen van het Passend Toewijzen, waardoor er niemand geweigerd moet worden omdat hij/zij te veel of te weinig verdient.

De passend toewijzende Herbergier?

In *de Herbergier* worden we wel met een beperkte toegankelijkheid geconfronteerd. Ge-

heugenproblemen zoals dementie overkomen je, ongeacht hoe je leven eruit gezien heeft en wat je inkomen of vermogen is. Elke Herbergier richt zich in de samenstelling van bewonersgroep daarom ook op een doorsnede van de samenleving van de samenleving. De kostprijs van de appartementen varieert, gaande van betaalbaarheid uit een AOW tot het vermogen dat je hebt opgebouwd tijdens je leven. Dit verschil in kostprijs zorgt zelfs voor de diversiteit: de duurste kamers zorgen voor een financiële reserve die de beschikbaarheid van de AOW-kamers mogelijk maakt.

Door de link met het Passend Toewijzen en de beperkte omvang van een Herbergier komen de AOW-kamers in de problemen. De duurdere kamers krijgen een bovengrens voor de huur en zijn ook niet meer beschikbaar voor de vermogende medemens. De AOW-kamers leveren niet genoeg op om de huur van het hele pand te moeten betalen, en dus moet De Herbergier zich noodgedwongen richten op de middenklasse om rendabel te blijven. Weg met de doorsnede van de samenleving... Een uiterst asociaal toekomstbeeld!

Onze vraag aan de overheid: zorg ervoor dat het Passend Toewijzen mensen niet uitsluit van goede zorg.

Kwaliteit

Beleid van de overheid

Wie de wetteksten van de WLZ erbij haalt, wordt geconfronteerd met wat waarschijnlijk – op wereldvlak – de meest respectvolle zorgwet is die ooit werd geschreven. We citeren de inleiding van de doelstellingen van de wet:

“Basisprincipes die in de Wet langdurige zorg (Wlz) voorop staan, zijn dat we uitgaan van wat mensen (nog) wel kunnen in plaats van wat zij niet kunnen. Oftewel: regie naar vermogen. Kwaliteit van leven staat voorop. Het motto van Wlz is: met professionele zorg, zo thuis mogelijk!”

‘Zorg waar je goed mee bent of echt beter van wordt is een recht en geen ijdele hoop’

Meer nog. De brief ‘Waardigheid en trots’ van Staatssecretaris van Rijn verwoordt het zo: “Goede zorg draait in essentie om maximaal behoud van zelfrespect en kwaliteit van leven. Zorg die aansluit bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt, met warme betrokkenheid van familie en naasten: waardigheid. Zorg die met plezier geleverd wordt door gemotiveerde verzorgenden,

verpleegkundigen en behandelaars. Zorg die voldoet aan hun beroepsstandaard geleverd in een beschermde woningomgeving, waar sprake is van: (beroeps)trots. Dat zijn de sleutelementen voor liefdevolle zorg voor onze ouderen.”

Het is een uitdrukking van de wens om de zorg te organiseren zoals we dat voor onszelf zouden doen. Door het bestendigen van het PGB in de 24-uurszorg wordt een prachtig hulpmiddel bekrachtigd waardoor de zorg de wens van de mens volgt, en niet omgekeerd. Geen leidende controlesystemen, maar een luisterend oor, een dikke knuffel en de behoeften van de zorgvrager als drijfveer.

De kwaliteit van de zorg wordt daarmee onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van leven, en hoe gek het ook klinkt, dat is nieuw. We juichen het alleen maar toe.

Onze uitwerking

Kwaliteit van de zorg dragen we hoog in het vaandel, en meer bepaald de kwaliteit van het leven. Hieraan werken we enerzijds door een organisatiemodel te gebruiken waarin de beschikbare financiële middelen maximaal worden ingezet om aandacht te geven aan hem of haar die het nodig heeft. Anderzijds gebruiken we externe controletoeetsingen om aan te tonen dat in onze vernieuwende aanpak de zorg van hoog niveau is en de mensen er gelukkig zijn.

Handen aan het bed

Het ondernemerschap is niet alleen goud waard als het aankomt op vernieuwen in de zorg. Door het feit dat de ondernemers altijd aanwezig zijn in het Thomashuis of de Herbergier creëren we een manier om personeel in te zetten die niet geëvenaard kan worden in de traditionele sector. De ondernemers spenderen makkelijk met z'n tweetjes 120 uur per week in hun werk, en dit met een engagement en eigenaarschap dat z'n gelijk niet kent.

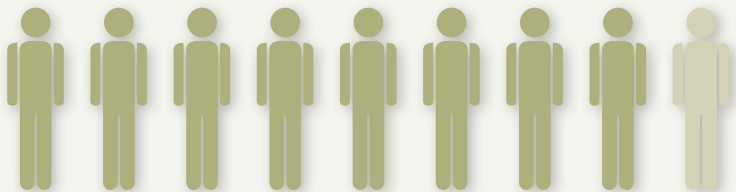
Dit zorgt voor een enorm aantal uren dat – samen met het personeel – met de bewoners kan worden doorgebracht om aandacht,

warmte en geborgenheid te bieden. Het maakt dat er een zo gewoon mogelijk leven kan worden geboden – in een zo gewoon mogelijk huis met ondernemers die er ook thuis zijn – met vaste gezichten die instaan voor de zorg. Er is geen constante afwisseling van personeel, wat resulteert in rust, een veilig gevoel en comfort.

Het inwonende ondernemerspaar biedt in het bijzonder een kostenefficiënte oplossing voor de vaak dure nachtdiensten. In een Thomashuis hebben de ondernemers 's nachts de rol van een slapende wacht. In de Herbergier is er altijd een nachtdienst, en zorgen de inwonende ondernemers voor de achterwacht.

Kwaliteit

Thomashuis

- 8 à 9 bewoners
- Personeel + ondernemers = in totaal 6,5 FTE
- 0,75 op 1 bezetting (0,75 personeelsleden per bewoner)
- Kwaliteitsbeoordeling: 8,8/10 (ARGO)

Herbergier

- 15 à 16 bewoners
- Personeel + ondernemers = 15,3 FTE
- 0,9 op 1 bezetting (0,9 personeelsleden per bewoner)
- Kwaliteitsbeoordeling: 8,7/10 (ARGO)

Bronvermelding

VWS

- BR_CU_2108__Prestaties_en_tarieven_medisch_specialistische_zorg.xls
- x4conc_DEF_openbaar
- 2016o8 lijst van zorgorganisaties
- Jaarverantwoording Zorg 2014 definitief (inclusief wijzigingen)_39010
- Jaarverslagenzorg Gehandicaptenzorg -Kerngegevens_productie, personeel en opbrengsten
- Jaarverslagenzorg Ouderenzorg - Verpleging -Kerngegevens_productie, personeel en opbrengsten
- Brief Martin van Rijn – Waardigheid en Trots. Liefdevolle zorg. Voor onze ouderen.

- Wet van 3 december 2014, houdende regels inzake de verzekering van zorg aan mensen die zijn aangewezen op langdurige zorg (Wet langdurige zorg)

De Drie Notenboomen

- ZorgButler Versie 7.6 D berekening
- Begroting exploitatie, investeringen en liquiditeit Thomas op Kamers
- Begroting exploitatie, investeringen en liquiditeit Zorgbutler 1,2 en 3
- Financieel plan ZorgButler Marieke Agterberg; investeringsoverzicht
- Benchmark Herbergiers Q1-2016
- Benchmark Thomashuizen Q1-2016
- Boek 'De Nieuwe Werkelijkheid – De Thomashuizen belicht', Eduard Voorn, 2015

Toetsen...

Als particulier initiatief zijn we verplicht om aan onszelf, aan de bewoners en hun vertegenwoordigers en aan de buitenwereld te tonen dat we goed werk leveren.

Hiervoor hebben we verschillende eigen mechanismen in het leven geroepen die ons bijstaan om onze kwaliteit te kunnen etaleren.

- Elk kwartaal vindt een gesprek plaats tussen ondernemers en de wettelijk vertegenwoordigers van de bewoners. Tijdens dit gesprek wordt besproken hoe de kwaliteit van het wonen en de zorg wordt ervaren. Het verslag hiervan wordt door alle partijen ondertekend.
- Elk jaar komen De Drie Notenboomen en de ondernemers samen voor een jaargesprek, waarin de hele onderneming van A tot Z wordt besproken. Verbeterpunten worden aangegeven en een actieplan wordt opgemaakt indien nodig.
- Om de twee jaar wordt elke onderneming doorgelicht door het onafhankelijk onderzoeksbureau ARGO (verbonden aan de universiteit van Groningen). In dit onderzoek worden ondernemers, bewoners, wettelijk vertegenwoordigers en medewerkers

ondervraagd over alle mogelijke onderwerpen die te maken hebben met wonen, leven, zorg krijgen, werken, ... in het huis.

Daarnaast heeft elk Thomashuis een ISO-certificaat om aan te tonen dat de bedrijfsvoering op orde is, en wordt er bij De Herbergier aan deze erkenning gewerkt. Ook voor De ZorgButler en Thomas op Kamers hebben we deze ambitie.

...en getoetst worden

Uiteraard worden Thomashuizen en Herbergiers ook bezocht door inspecteurs van de IGZ. Hier vindt vaak een inhoudelijk conflict plaats, omdat de toetsingskaders die gebruikt worden door de inspectie geïkt zijn volgens het doen en laten in grote instellingen. De werking van een Thomashuis of Herbergier is kleinschalig, en behoeft daardoor een ander toetsingskader.

Het is onze uitdrukkelijke wens om samen met de IGZ tot een toetsingskader met veldnormen voor kleinschalige woonvoorzieningen te komen, zodat wij op een correcte manier kunnen worden beoordeeld en permanent kunnen werken aan de beste zorg voor onze bewoners.

Erkenning voor het harde werk

Niet zonder trots vertellen we over enkele erkenningen die we in de afgelopen 13 jaar mochten ontvangen.

Franchise Trofee 2015

In 2015 werd onze formule Thomashuis winnaar van Franchise Trofee van de Nederlandse Franchise Vereniging: 'De jury werd geraakt door zowel de professionaliteit als de passie en het bewijs dat een conceptuele benadering kansen biedt in de zorgsector.'

Bijzonder is dat we de allereerste zorgorganisatie in Nederland zijn die deze trofee in de wacht mag slepen.

We zetten ons in om ook voor de andere zorgformules deze belangrijke prijs te veroveren.

De THEkopjes

In juni 2015 pakte Zorgvisie uit met een opmerkelijk artikel. Een particulier initiatief opgezet door Hetti Willemse en Tineke van den Klinkenberg – Zorgvisite genaamd – voerde de afgelopen 5 jaar onverwachte bezoeken uit bij 125 instellingen en woonvoorzieningen in de ouderenzorg. Met hun 'thuisvoelen-thermometer' beoordeelden ze er de huiselijkheid en de gezelligheid. Elke voorziening kreeg een score, uitgedrukt in THEkopjes.

Een overzicht van 5 jaar beoordelen verscheen in Zorgvisie, en bovenaan – op de tweede plek – stond Herbergier Arnhem te schitteren met een maximale score van 5 THEkopjes. En terecht! Volledig in lijn met de ambities en de filosofie van de Herbergier-formule is dit een prachtige erkenning.

Koningin Máxima & het 100ste Thomashuis

Op 7 juni 2013 werd in Houten het 100ste Thomashuis van Nederland officieel geopend door de toen kersverse koningin Máxima. Haar bewondering voor ons werk en de gesprekken met de bewoners zijn nu nog steeds stof voor menig mooi verhaal.

Afronden in stijl

Het is duidelijk: De Drie Notenboomen maakt de zorg beter en goedkoper. En leuker? Absoluut, maar een bloemlezing daarover zou oneer doen aan de veelheid aan bewijsmateriaal. Kijk op de websites van de Thomashuizen, Herbergiers, ZorgButlers en Thomas op Kamers. Check hun sociale mediakanalen en laaf jezelf aan de beelden, de woorden, de uitdrukkingen van gevoelens en gelukkige gezichten.

We slagen er niet enkel in om de zorg voor onze bewoners leuker te maken; elke onderneming zet in de directe omgeving een wonderbaarlijk effect in gang. Taboes worden doorbroken, de zorgbehoevende mens wordt terug in de maatschappij getrokken, de zorg wordt tastbaar en de medemens krijgt de kans om liefde te tonen aan hen die het nodig hebben. Liefde tonen doet ook liefde krijgen.

Ondernemers tonen een ongezien engagement in de directe zorg voor hun bewoners, medewerkers voelen zich uiterst verbonden met hun baan, en burens en vrijwilligers steken een handje toe waar ze het nooit gedacht hadden, en het belangrijkste: bewoners vinden een thuis zoals ze een thuis willen hebben.

‘We zeggen met trots: Wij maken de zorg beter, leuker en goedkoper’

We zorgen voor een meer dan concrete uitwerking van het beleid van de overheid. We zijn partners, we bouwen samen aan de toekomst van de gezondheidszorg, en hopen op de onvoorwaardelijke steun van de overheid om ons daarbij te helpen.

Met elkaar, voor elkaar

Dit willen wij de politiek vragen om verder te kunnen bouwen aan mensgerichte zorg:

1. Het PGB is een uiterst krachtig hulpmiddel om vernieuwing in de zorg te stimuleren, om maximale keuzevrijheid te bieden en de zorg betaalbaar te houden.

Wij vragen om een stevige verankering van het PGB in de zorgfinanciering; niet enkel in de WLZ, maar ook in de ZVW.

2. Door het invoeren van het Passend Toewijzen worden wij geconfronteerd met het uitsluiten van mensen met lage of hoge inkomens.

Wij vragen dat woningwet en zorgwet samen de zorg voor iedereen toegankelijk maken.

3. Goede zorg moet je kunnen bewijzen, maar in een kleinschalige voorziening zijn hiervoor andere parameters nodig in vergelijking tot een grote instelling.

Wij vragen om een aangepast toetsingskader voor kleinschalige woonvoorzieningen, zodat wij samen met de IGZ aan een kwalitatieve zorg kunnen bouwen.

DE DRIE NOTENBOOMEN

VERNIEUWERS IN DE ZORG